

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn eller benevnelse på blandingen	Cobalt Tungsten Targets
Registreringsnummer	-
Dokumentnummer	G70
Synonymer	Ingen.
Utgivelsesdato	22-Januar-2020
Versjonsnummer	01

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer

49.60.23.91.82.0

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter, elektrisk utstyr Vitenskapelig forskning og utvikling Annet: Produksjon av medisinske og forsvarsutstyr
-----------------------------------	--

Bruksområder som frarådes	Profesjonell bruk: Offentlig domene (administrasjon, utdanning, underholdning, tjenester, håndverkere) Forbrukeren bruker: Privat husholdninger (= allmennheten = forbrukere)
----------------------------------	--

1.3. Detaljer om leverandøren av produktinformasjonsarket

Leverandør

Firmanavn	Materion Advanced Materials Germany GmbH
Adresse	Borsigstrasse 10 63755 Alzenau DE

Avdeling

Telefon	49.60.23.91.82.0
e-post	Materion.Germany@materion.com
Kontaktperson	Hermann Schmiing

1.4. Nødtelefonnummer

49.60.23.91.82.0

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Blandingen er vurdert og/eller testet for sine fysiske, helsemessige og miljømessige farer, og følgende klassifisering gjelder.

Klassifisering ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Helsefarer

Akutt toksisitet, oralt	Kategori 4	H302 - Skadelig ved svelging.
Sensibilisering av luftveiene	Kategori 1	H334 - Kan gi allergi eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding.
Hudsensibilisering	Kategori 1	H317 - Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
Karsinogenitet	Kategori 1B	H350 - Kan forårsake kreft.
Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering	Kategori 3 irritasjon i luftveiene	H335 - Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

Oppsummering av farer

Skadelig ved svelging. Kan gi allergi eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding. Kan utløse en allergisk hudreaksjon. Kan forårsake kreft. Kan irritere luftveier/lunger.

2.2. Merkingselementer

Etikett ifølge EU-forskrift nr. 1272/2008, med endringer

Inneholder: Kobolt, WOLFRAM

Farepiktogrammer

Signalord

Fare

Fareerklæring(er)

H302	Skadelig ved svelging.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H334	Kan gi allergi eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
H350	Kan forårsake kreft.

Anbefalte forholdsregler

Forebygging

P201	Innhent særskilt instruks før bruk.
P202	Skal ikke håndteres før alle advarsler er lest og oppfattet.
P261	Unngå innånding av støv/damp/gass/tåke/dunst/aerosoler.
P264	Vask deg grundig etter bruk.
P270	Spising, drikking eller røyking må unngås under bruk av dette produktet.
P271	Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P272	Tilsølte arbeidsklær bør ikke fjernes fra arbeidsplassen.
P280	Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
P284	Bruk åndedrettsvern.

Svar

P301 + P312	VED SVELGING: Kontakt GIFTINFORMASJONSSENTRALEN/lege hvis du føler ubehag.
P330	Skyll munnen.
P302 + P352	VED HUDKONTAKT: Vask med rikelige mengder vann.
P304 + P340	VED INNÅNDING: Flytt den berørte ut i frisk luft og sørg for at han eller hun puster komfortabelt.
P308 + P313	Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp.
P333 + P313	Ved hudirritasjon eller utslett: Søk legehjelp.
P342 + P311	Ved åndedrettsymptomer: Ring GIFTINFORMASJONSSENTRALEN/lege.
P362 + P364	Ta av tilsølte klær og vask dem før de brukes på nytt.

Lagring

P403 + P233	Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket.
P405	Oppbevares innelåst.

Deponering

P501	Innhold/beholder avhendes i samsvar med lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter
------	---

Tilleggsinformasjon om etiketter

For ytterligere informasjon, vennligst kontakt Product Stewardship Department på +1.216.383.4019.

2.3. Andre farer

Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Blandinger

Generelle opplysninger

Kjemikalienavn	%	CAS-nr. / EC-nr.	REACH-registreringsnr.	Indeksnummer	Merknader
Kobolt	85 - 95	7440-48-4 231-158-0	01-2119517392-44-0000	027-001-00-9	
Klassifisering:	Acute Tox. 4;H302, Skin Sens. 1;H317, Resp. Sens. 1;H334, Carc. 1B;H350, Repr. 2;H361				
WOLFRAM	5 - 15	7440-33-7 231-143-9	-	-	
Klassifisering:	-				

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

Generelle opplysninger Ved eksponering eller mistanke om eksponering: Søk legehjelp. Ved illebefinnende kontakt lege (vis etiketten hvis mulig). Sørg for at medisinsk personell er informert om hvilke materialer som er involvert, og tar forholdsregler for å beskytte seg. Vis dette produktdatablad til tilstedeværende lege. Tilsølte klær må vaskes før de brukes på nytt.

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet. Oksygen og kunstig åndedrett hvis nødvendig. Ikke bruk munn-til-munn metoden hvis pasienten inhalerte stoffet. Start kunstig åndedrett ved hjelp av en lommemaske med enveisventil eller annen, korrekt medisinsk respirator. If experiencing respiratory symptoms: Call a poison center or doctor/physician.

Hudkontakt Ta straks av kontaminerte klær og vask huden med såpe og vann. Ved eksem eller andre hudplager: Kontakt lege og ta med HMS-databladet.

Øyekontakt Skyll med vann. Kontakt lege hvis irritasjonen utvikler seg og vedvarer.

Svelging Skyll munnen. Ved brekninger må hodet holdes lavt så at mageinnholdet ikke kommer ned i lungene. Søk legehjelp ved ubehag.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Kan utløse en allergisk hudreaksjon.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig Still til rådighet generelle, støttende tiltak og behandle symptomatisk. Hold pasienten varm. Hold offeret under observasjon. Symptomene kan opptre forsinket.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

Generelle brannfarer Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler Pulver. Tørr sand.

Uegnete brannslukningsmidler Vann.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen Dette produktet er ikke brennbart.

5.3. Informasjon for brannslukningspersonell

Spesielt verneutstyr for brannslukningspersonell Brannmannskapene må bruke standard verneutstyr med flammehemmende jakke, hjelm med ansiktsvern, hansker, gummistøvler og røykdykkerapparat i lukkede rom.

Særlige brannslukkingstiltak Vannspray kan brukes for å avkjøle uåpnede beholdere.

Spesielle metoder Bruk standard brannslukningsrutiner og vurder faremomentene ved andre involverte stoffer.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

For personell som ikke er nødpersonell Hold unødvendig personell borte. For personlig beskyttelse, se punkt 8 av PIS.

For nødpersonell Hold unødvendig personell borte. Bruk personlig beskyttelse som anbefales i punkt 8 i PIS.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø Forhindre ytterligere lekkasje eller søl dersom det er forsvarlig.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing Stopp strømmingen av materialet, hvis det ikke medfører noen risiko.

Store utslipp: Vætes godt med vann og avgrenses med grøfter for senere fjerning.

Små utslipp: Fei opp eller støvsug søl og samle det i passende beholdere for kast. For waste disposal, see section 13 of the PIS.

6.4. Henvisning til andre avsnitt Ikke kjent.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering Følg yrkeshygienisk praksis.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter Oppbevares vekk fra uforenlige materialer (se pkt. 10).

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r) Ikke kjent.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personbeskyttelse

8.1. Kontrollparametre

Yrkesmessige eksponeringsgrenser

Norge. Administrative normer for forurensninger på arbeidsteden

Komponenter	Type	Verdi	Form
Kobolt (CAS 7440-48-4)	TLV	0,02 mg/m ³	Damp
WOLFRAM (CAS 7440-33-7)	TLV	5 mg/m ³	

Biologiske grenseverdier

Det er ikke angitt eksponeringsgrenser for bestanddelen(e).

Anbefalte overvåkningsprosedyrer

Følg standard fremgangsmåte for overvåkning.

Avledet nivå for ingen virkning (DNEL-er)

Ikke kjent.

Beregnet konsentrasjon uten virkning (PNEC-er)

Ikke kjent.

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede konstruksjonsmessige kontrolltiltak

God, generell ventilasjon (typisk 10 luftskiftninger per time) bør brukes. Ventilasjonsgraden bør tilpasses forholdene. Hvis det er aktuelt, bør det brukes prosessavtrekkshefter, lokal avtrekksventilasjon eller andre konstruksjonsmessige tiltak for å redusere de luftbårne nivåene til lavere enn de anbefalte eksponeringsgrensene. Hvis det ikke er etablert eksponeringsgrenser, må de luftbårne nivåene holdes på et akseptabelt nivå.

Individuelle vernetiltak, som personlig verneutstyr

Generelle opplysninger

Personlig verneutstyr bør velges i følge CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.

Øye-/ansiktsvern

Bruk godkjente vernebriller, ansiktsskjerm og/eller sveiserhjelmer når det er fare for øyenskade, spesielt under drift som generer partikler, f.eks. smelting, støping, maskinbehandling, sliping, sveising og behandling av pulver.

Hudbeskyttelse

- Håndvern

Bruk hansker ved behandling for å unngå metallkutt og hudsår.

- Annet

Bruk egnede verneklær.

Åndedrettsvern

Ved utilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.

Temperaturfarer

Bruk egne, termiske verneklær når det er nødvendig.

Hygienetiltak

Hold alltid god personlig hygiene, for eksempel vasking etter håndtering av materialet og før du spiser, drikker eller røyker. Vask arbeidsklær og personlig verneutstyr regelmessig for å fjerne forurensninger.

Miljømessig forebyggende tiltak

Miljøvernlederen må informeres om alle større utslipp.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende

Fysisk tilstand Fast stoff.

Form Fast.

Farge Grå.

Odør Ingen.

Odørterskel Ikke aktuelt.

pH Ikke aktuelt.

Smeltepunkt/frysepunkt 1495 °C (2723 °F) vurdert / Ikke aktuelt.

Startkokepunkt og kokeområde Ikke aktuelt.

Flammepunkt Ikke aktuelt.

Fordampningsrate Ikke aktuelt.

Brennbarhet (faststoff, gass) Ingen kjente.

Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser

Brennbarhetsgrense - nedre (%) Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense – nedre (%), temperatur Ikke aktuelt.

Brennbarhetsgrense - øvre (%)	Ikke aktuelt.
Brennbarhetsgrense – øvre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – nedre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%)	Ikke aktuelt.
Eksponeringsgrense – øvre (%), temperatur	Ikke aktuelt.
Damptrykk	Ikke aktuelt.
Damptetthet	Ikke aktuelt.
Relativ tetthet	Ikke aktuelt.
Løselighet(er)	
Løselighet (i vann)	Uløselig.
Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann)	Ikke kjent.
Selvantennningstemperatur	Ikke aktuelt.
Nedbrytningstemperatur	Ikke aktuelt.
Viskositet	Ikke aktuelt.
Ekspløsjøsegenskaper	Ikke eksplosivt.
Oksideringsegenskaper	Ikke oksiderende.
9.2. Andre opplysninger	
Tetthet	18,70 g/cm ³ vurdert
Fordelingskoeffisient (olje/vann)	Ikke aktuelt.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet	Produktet er stabilt og ikke-reaktivt under normale bruks-, lagrings- og transportforhold.
10.2. Kjemisk stabilitet	Materialet er stabilt under normale forhold.
10.3. Mulighet for farlige reaksjoner	Ingen farlige reaksjoner kjent under tilstander for normalt bruk.
10.4. Forhold som skal unngås	Kontakt med ikke-kompatible materialer.
10.5. Uforenlige materialer	Sterkt oksiderende stoffer.
10.6. Farlige nedbrytningsprodukter	Ingen farlige nedbrytningsprodukter er kjente.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

Generelle opplysninger	Yrkesmessig eksponering for stoffet eller blandingen kan ha negativ innvirkning.
Opplysninger om sannsynlige eksponeringsveier	
Innånding	Kan gi allergi ved innånding.
Hudkontakt	Kan gi allergi ved hudkontakt.
Øyekontakt	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Svelging	Forventes å være lav inntaksfare.
Symptomer	Kan forårsake irritasjon av luftveiene. Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger	
Akutt toksisitet	Ikke kjent.
Etsing/irritasjon på huden	Kan være irriterende for huden.
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon	Ikke sannsynlig på grunn av produktets form.
Sensibilisering av luftveiene	Kan gi allergi eller astmasymptomer eller pustevansker ved innånding
Hudsensibilisering	Kan gi allergi ved hudkontakt.
Mutagenisitet på kimceller	Ikke klassifisert.
Karsinogenitet	Kan ikke klassifiseres som karsinogent for mennesker.

IARC-monografier. Helhetlig evaluering av karsinogenisitet

Kobolt (CAS 7440-48-4)

2B Mulig karsinogent for mennesker.

Toksisitet for reproduksjonssystemet	Ikke klassifisert.
Toksisitet for bestemte målorganer etter én enkelt eksponering	Ikke klassifisert.
Toksisitet for bestemte målorganer etter gjentatt eksponering	Ikke klassifisert.
Aspirasjonsfare	Ikke en innåndingsfare.
Opplysninger om blanding versus stoff	Ingen informasjon tilgjengelig.
Andre opplysninger	Ikke kjent.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet	Kan forårsake skadelige langtidsvirkninger for liv i vann.
12.2. Persistens og nedbrytbarhet	Det foreligger ingen data om nedbrytbarheten for dette stoffet.
12.3. Bioakkumuleringsevne	Ingen data tilgjengelig.
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann (log Kow)	Ikke kjent.
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Ikke kjent.
12.4. Mobilitet i jord	Ingen data tilgjengelig.
12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Stoffet eller blandingen er ikke et PBT- eller vPvB-stoff eller -blanding.
12.6. Andre skadevirkninger	Det forventes ingen andre negative miljøpåvirkninger (for eksempel ødeleggelse av ozonlaget, potensial for fotokjemisk dannelse av ozon, indresekretoriske forstyrrelser eller global oppvarming) av denne bestanddelen.

AVSNITT 13: Disponering

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Restavfall	Elimineres i overensstemmelse med lokalt lovverk. Tomme beholdere eller fôringer kan inneholde produktrester. Dette stoffet og beholderen må avhendes på sikker måte (se: avhendingsanvisninger).
Forurenset emballasje	Da tomme beholdere kan inneholde produktrester, må advarselsmerkingen følges selv etter at beholderen er tømt. Tomme beholdere bør fraktes til et godkjent avfallshåndteringsanlegg for gjenvinning eller kasting.
Avfallskode, EU	Avfallskoden bør fastsettes etter drøfting mellom brukeren, produsenten og avfallsfjerningsfirmaet.
Deponeringsmetoder/informasjon	Oppsamlet materiale leveres i lukkede og merkede beholdere til godkjent mottaksstasjon. Ikke la dette materialet renne ned i avløp/vannforsyning. Forurenset vann, kanaler eller grøfter med kjemikaliet eller brukt beholder. Innhold/beholder avhendes i samsvar med lokale/regionale/nasjonale/internasjonale forskrifter.
Spesielle forsiktighetsregler	Avhendes i samsvar med alle gjeldende forskrifter.

AVSNITT 14: Transportopplysninger

ADR

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

RID

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

ADN

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IATA

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

IMDG

14.1. - 14.6.: Ikke regulert som farlig gods.

AVSNITT 15: Opplysninger om bestemmelser

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Materialnavn: Cobalt Tungsten Targets

2943 Versjon-nr: 01

Revisjonsdato: 22-Januar-2020

Utskriftsdato: 22-Januar-2020

PIS NORWAY

6 / 7

EU-forskrifter

Forskrift (EU) nr. 1005/2009, om stoffer som bryter ned ozonlaget, vedlegg I og II med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 850/2004, om persistent, organisk forurensning, vedlegg I med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 1 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 2 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg I, del 3 med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 649/2012, vedr. eksport og import av farlige kjemikalier, vedlegg V med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 166/2006 vedlegg II, Register over utslipp og transport av forurensende stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH, artikkel 59(10) Kandidatliste som for tiden er utgitt av ECHA.

Ikke oppført på liste.

Autorisasjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006 REACH anneks XIV, Stoffer som krever godkjenning, med endringer

Ikke oppført på liste.

Bruk og restriksjoner

Forskrift (EU) nr. 1907/2006, REACH anneks XVII: Stoffer med restriksjoner på markedsføring og bruk, med endringer

Ikke oppført på liste.

Direktiv 2004/37/EU: Vern av arbeidstakerne mot fare ved å være utsatt for kreftfremkallende eller mutagene stoffer på arbeidsplassen, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre EU-forskrifter

Direktiv 2012/18/EU om store ulykkesfarer som omfatter farlige stoffer, med endringer

Ikke oppført på liste.

Andre forskrifter

Produktet er klassifisert ifølge EU-forskrift 1272/2008 (CLP-forskriften) med endringer/tillegg. Dette sikkerhetsdatabladet er utformet i samsvar med kravene i EU-forskrift nr. 1907/2006, med endringer.

Nasjonale forskrifter

Ifølge direktiv 92/85/EØF med endringer, skal gravide ikke arbeide med produktet, hvis det finnes en minimal risiko for eksponering.

Unge personer under 18 år skal ikke jobbe med dette produktet, ifølge EU-direktivet 94/33/EU om vern av unge personer på arbeidsplassen, med endringer. Følg nasjonalt regelverk om beskyttelse av arbeidere mot eksponeringsrisikoen for karsinogener og mutagener på arbeidsplassen, i samsvar med direktiv 2004/37/EU.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke utført kjemisk sikkerhetsvurdering.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Liste over forkortelser

Ikke kjent.

Referanser

Ikke kjent.

Opplæringsinformasjon

Følg opplæringsanvisningene når du håndterer dette materialet.

Ansvarsfraskrivelse

Dette dokumentet er utarbeidet ved bruk av data fra kilder som anses å være teknisk pålitelige, og opplysningene er antatt å være korrekt. Materion gir ingen garanti, verken uttrykt eller underforstått, når det gjelder nøyaktigheten av opplysningene herunder. Materion har ingen mulighet til å forutse alle forhold hvor disse opplysninger og produkter kan benyttes, og de faktiske forhold for bruken av disse er utenfor selskapets kontroll. Det er brukerens ansvar å vurdere all tilgjengelig informasjon under spesielle forhold for bruken av dette produktet, og til å overholde alle statlige og lokale lover, vedtekter og forskrifter.

For at brukeren skal unngå eventuelle misforståelser eller feil antakelser ved sikkerhetsinformasjonen, bør det gjøres klart at opplysningene ikke er i form av et sikkerhetsdatablad (SDS), men er i stedet et frivillig informasjonsblad om produktet som nøye følger retningslinjene til et sikkerhetsdatablad – KOMMISJONSFORORDNING (EU) nr 453/2010 av 20 mai 2010 (REACH/SDS).